

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE TOPÓLKA NA LATA 2021-2023

I. WSTĘP

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny oraz zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Podstawy prawne:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821)
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876)
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2020 r. poz.218 ze zm)
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz 2277 ze zm.)
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050)

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Topólka jest małą, typowo rolniczą gminą liczącą 4955 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2019 r.). Topólka leży na Kujawach w centralnej części Polski. Administracyjnie przynależy do województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu radziejowskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 102 km². Graniczy z siedmioma gminami: Lubraniec, Bytoń, Izbica Kujawska, Osięciny, Babiak, Piotrków Kujawski i Wierzbinek. Walorem Gminy jest dobrze rozwinięta turystyka. Przepiękne Jezioro Głuszyńskie jest doskonałym miejscem wypoczynku.

Problemem Gminy jest bezrobocie oraz niepełnosprawność w rodzinach.

Zdecydowaną większość rodzin korzystających z pomocy Ośrodka to rodziny z dziećmi potrzebujące wsparcia w różnym zakresie. Analizując dane z 2019 r. Należy zaznaczyć, że najczęstszym powodem przyznania pomocy w tym zakresie było bezrobocie i związane z tym ubóstwo w rodzinach, a także niepełnosprawność i długotrwała choroba. Status osoby bezrobotnej w 2019r posiadało 268 osób, w tym 164 osoby długotrwale bezrobotne, oraz 35 osoby z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

Główne przyczyny udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce:

Przyczyny trudnej sytuacji	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy GOPS w 2018r.	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej w 2019r.
Ubóstwo	98	90
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	2
w tym: wielodzietność	1	1
Bezrobocie	78	72
Niepełnosprawność	33	35
Długotrwała choroba	23	32
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	8	8
w tym rodziny wielodzietne	1	1

III. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe:

Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

- Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny, wzmocnienie roli i funkcji rodziny, w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny,
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Topólka dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

V. REALIZACJA PROGRAMU – kierunki działań

Do realizacji założonych celów ustalono następujące działania:

- systematyczna współpraca instytucji i podmiotów działających w obszarze wspierania dziecka,
- wspieranie rodzin w przezwyciężeniu problemów natury opiekuńczo- wychowawczej,
- kierowanie do instytucji oferującej poradnictwo specjalistyczne m.in. wsparcie psychologiczne, prawne,
- przydzielenie asystenta rodziny,
- pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin ubogich,
- zintensyfikowana praca socjalna z rodziną,
- wsparcie interdyscyplinarne rodzin zagrożonych przemocą,
- współpraca z podmiotami i instytucjami w zakresie realizacji projektów i programów na rzecz dziecka i rodziny,
- zapewnienie dzieciom z ubogich rodzin posiłków w szkole oraz stypendiów,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY:

- zmiana postaw społecznych,
- zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- polepszenie współpracy między instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Gminnego Programu Wspieranie Rodziny w Gminie Topólka.

VII. REALIZATORZY:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce;
- Samorząd lokalny;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół interdyscyplinarny;
- Placówki szkolne na terenie gminy;
- Lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe;
- Policja;
- Organizacje pozarządowe.

VIII. WSKAŹNIKI OSIAGNIĘTYCH POSZCZEGÓLNYCH CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH:

- liczba rodzin wymagających wsparcia,
- liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe,
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie,
- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny,
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje,
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną,
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem,

- liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Środki na realizację programu mogą pochodzić z :

- budżet gminy
- budżet państwa (konkursy, programy rządowe)
- innych funduszy zewnętrznych, organizacji pozarządowych.

Do realizacji założonych zadań będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja założonych zadań w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

X. KOORDYNATOR PROGRAMU:

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny koordynowana będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce.

XI. CZAS REALIZACJI PROGRAMU:

Gminny Program Wspierania Rodziny został zaplanowany na lata 2021 – 2023. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej modyfikacji, weryfikacji i uzupełnieniu.

XII . ADRESACI PROGRAMU:

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Topólka przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze, a także do osób, które są zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program skierowany jest również do rodzin, których dzieci są już umieszczone w pieczy zastępczej, a które chcą współpracować z pracownikami służb społecznych na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

XIII. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej przestawi Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XIV. MONITOROWANIE PRZEBIEGU PROGRAMU:

Działania wynikające z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą koordynowane i analizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce. Monitorowanie przebiegu programu będzie odbywać się na bieżąco. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Topólka ma charakter otwarty – jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb.